

Előfizetési árak.

Helyben házhoz hordva:	
Egész évre . . .	12 frt — kr.
Fél évre	6 frt — kr.
Negyed évre . . .	3 frt — kr.
Egy óra	1 frt 10 kr.
Vidékre postán küldve:	
Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre . . .	3 frt 50 kr.
Egy óra	1 frt 20 kr.
Egyes számok ára . . .	6 kr.

POZSONY

Politikai, társadalmi és közgazdasági napilap.

Megjelen minden köznapon, délutáni 5 órakor.

Szerkesztőségi iroda
és
kiadó hivatal:
Barát-utca 5. sz., I. emelet.
Kéziratokat nem küldünk
vissza s leveleket csak bér-
mentve fogadunk el.

Hirdetési díjak:
Négyhasábos petitsor egy-
szeri beiktatásáért 10 kr.
A nyílt térben egy petitsor
ára 25 kr.

A

„POZSONY“-ra

előfizetni lehet a hó bármely napjától kezdve.

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 frt — kr	Egész évre 14 frt — kr
Fél „ 6 „ — „	Fél „ 7 „ — „
Negyed „ 3 „ — „	Negyed „ 3 „ 50 „
Egy óra 1 „ 10 „	Egy óra 1 „ 20 „

Egyes számok **6 krajcáron** a kiadóhivatalban s a **Rossmann-féle** papirkereskedésben kaphatók.

A „Pozsony“ kiadóhivatala.

Bradlaugh és Falleroni.

Bécs, októb. 22.

Újabb időben híressé lett ez a két név s tegyük hozzá, hogy elhíresedésök igen szomorú világot vet korunkra, mert nagyfokú fogalomzavar jele.

Tudjuk, hogy Bradlaugh az angol, Falleroni pedig az olasz parlament tagja s mindketten az által lettek híresekké, mert a parlamentben az eskütelést megtagadták, sőt Bradlaugh egyenesen kimondta, hogy ő atheus.

Az angol parlament azonban ragaszkodott főnnálló törvényeihez s Bradlaughot az ülésekből kizárta. Hasonló sorsban részesült Falleroni is.

No lett erre azután láma az elzsidósított sajtóban! Elmondották ama két ország parlamentjeit a legsötétebb fanatizmus fészkeinek, a lelkiismereti szabadság gyilkosainak, az emberi jogok eltipróinak.

Meg vagyok győződve, hogy magam sem kerülöm el azt a kiténtetést, melyszerint megtesznek valamely kapucinus zárda sek-

restyésévé; de azért mégis elmondom nézetemet ezen dologról.

Legelőször is kimondom, hogy én a korlátlan, egyeni szabadságnak, főleg a vállás terén, rendíthetetlen híve vagyok s ha valaki a lelkiismereti szabadság címén magát atheusnak vallja, nem vádoló azzal, hogy visszaél szabadságával.

Ámde Bradlaugh és Falleroni nem mint magán emberek, hanem mint országos képviselők, mint a törvényhozás tagjai, vallják magukat atheistáknak, következésképp az ő cselekményökben nem a magán egyén lelkiismereti szabadsága érvényesül, hanem egy fölötte nagy fontosságú elv megátadása a lappang, azon elvé, melyet Lamartine ily klasszikus szabadsággal fejez ki: „L'obéissance à la loi humaine n'est que servitude. Ce qui la constitue de voir, c'est le sentiment qui fait remonter cette obéissance à Dieu.“ — Az emberi törvény iránti engedelmesség csak szolgaság. Ezt kötelesség és csak azon érzelem változtatja, mely azon engedelmességet az Istenhez viszonyítja.

A kérdés tehát egyszerűen így áll: Szabad-e, józan dolog-e azon nép vallásos érzületét ignorálni, hogy ne mondjam tüntetőleg megvetni, melynek számára törvényeket hozunk? Állíthatja-e valaki, hogy nyílt atheizmus mellett is képviselője lehet a népnek, mely általában vallásos? Van-e, lehet-e józan törvényhozó, aki még azt is figyelmen kívül hagyja, hogy a törvényhozás nem ritka kivételek számára dolgozik, hanem a nép nagy tömegéhez tartozik alkalmazkodni?

Ugy hiszem, hogy ezen kérdésekre csak egyetlen felelet lehetséges és pedig oly felelet, mely Bradlaugh és Falleroni urakat határozottan elítéli. Örültség, eszevesztett bolondság kellene ahhoz, ha valaki azt akarná elhíttetni, hogy azzal a nép érdekének tesz szolgálatot, ha elhítteti vele, hogy számára atheusok hoznak törvényeket.

És mégis mily magasztalásokat zengedezett az elzsidósított sajtó ama boldogtalan

keletkezik — bocsánat a legutóbbi jelzőért — nem tőlem ered, Jensen a bűnös!

Karcsú termet fiatal és kifejtett; ketté választott aranyhaj két fonatba szedve; melyeket öt percig sem láttam nyugton sohasem: szemében a legpajzánabb mosoly, mit csak valaha láthatam, mosolya oly tavaszi üdőségű, mint a gyorsan elsiető erdei patak, melynek fúradhatatlan kicsiny hullámai a part szélén ékeskedő virágok szárát megtörik és elmosás az unalmas kavicsokat — ilyen volt ő! Ha hozzá teszem még azt, hogy arszine mint a nyíló róza, járása — dallamos mint az esti szellő bűgása, — nos . . . még akkor sem tudják, hogy Mari milyen volt; mert hát ő leírhatatlanul kedves volt — és azt hiszem, hogy még ma is az.

Mérnöki minőségemben egy hosszú hétre kerültem az udvarba, mely Mari atyjáé volt. Néhány mezőt és erdőrészt kellett a térképbe be vezetnem, nem siettem tehát vele.

Épen ma néztem meg az akkor felvett térképvázlatot. Szemem örömmel pihent egy kicsinyke kis pontnál, mely a mellékutak egyikén az erdő közelében látszik. Menynyi szépet, kedveset beszélhet az ilyen picinyke pont. Valóságos szerelmi kalandot sug tülemben — szerény helyzetéből fény sugarakkal öleli be az egész térképet. Elmondom hát, hogy mit beszél a pont.

Másnap kellett elutaznom e drága helyről, mely képzeletemben tündér palota gyanánt tünt fel, hol a királykisasszony — szivem királynője rejtőzik! Reggel óta a mezőn és erdőben bolyongtam és most haza tértem, részint azért, hogy az utolsó estét

urakra! A megtámadott egyéni és lelkiismereti szabadság rettenthetetlen bajnokait dicsőíté bennök! Az összes szabadelvű sajtó terén egyetlenegy sem találkozott, aki észrevette volna a zsidó ravaszság csalfogását, mely nem egyébre célzott, mint mennél nagyobb fogalomzavar támasztása által álcázni a világpolgárosodás keresztényen jellege ellen intézett támadásait, melyekkel még mindig nem hagyott föl s nem is fog föl hagyni mindaddig, míg találkoznak — fájdalom — közöttünk is oly rövidlátók, kik eszközökül használtatják föl magukat általa.

Epen most, csak három nap előtt volt Leeds angol városban népgyűlés, melyen Bradlaugh ügye is előfordult s a zsidó lapok pesti és bécsi matadorjai nagy garral hirdetik, hogy viharos tetszés között egyhangúlag rosszalták azt, hogy Bradlaugh urat a parlament kizárta.

Semmi kétségem sincs arra nézve, hogy az angol parlament józan többségét a zsidó lapok szemtelensége meg nem szédíti; hanem mégis szomorú dolog az, hogy épen Angliában, az alkotmányosság legbiztosabb otthonában is oly erőssé tudta már tenni a zsidó sajtó a fogalmak zavarát, hogy egész népgyűléseket is tévedésbe ejthet s célja előmozdítására használhat föl. M.

Vegyes házassági ügy Ausztriában.

Pozsony, okt. 23.

A vegyes házasságból származott gyermekek nevelésére nézve, mint tudjuk, a törvény nálunk úgy rendelkezik, hogy a gyermekek nemök szerint követik szülőik vallását. Az is köztudomású dolog hogy ezen törvény annak idején meglehetősen heves vitát idézett elő s főleg azért nyert többséget, hogy a felekezetek közötti prozelitizmusnak s az úgynevezett reverszálisoknak elejét vegye. Az osztrák kormány azonban nem így gondolkozik. Ugyanis az osztrák vallásügyi miniszter az imént egy tüzetes eset alkalmából következőleg határo-

azon vendégszerető család körében töltsem, melyet anynyira megkedveltem.

De hirtelen oly különösen fájdalmas érzés vett erőt rajtam, melyet azelőtt sohasem ismertem. E helylyel az utóbbi napok folyamában leltem valóságos összeforrott és most el kell hagynom, úgy talán — hogy soha többé viszont nem látom! Oly szívélyesek voltak irányomban és a természetet is oly szép volt itt! Ebben és még sok másban igyekeztem ökat találni, hogy a bucsú alkalmával miért voltam anynyira megindulva, ámde — keblem mélyéből valami hang folyton azt repeste: Mari, Mari! Úgy tettem, mintha nem is hallanám — de a hang nem szűnt és midőn beláttam, hogy sokáig úgysem küzdhetnék ellene, így szóltam magamban:

— Igen . . . Mari . . . Mari . . . tőle is búcsút kell vennem!

Éreztem, hogy e búcsú lesz a legnehezebb . . . és mintha villámütés ért volna, oly hirtelen vettem észre, hogy őt mindenekfölött megszerettem.

— Mari . . . Mari, mondam magamban; enyelgő hangon újra és újra ismételttem e kis nevet, majd halkán, majd hangosan . . . és mintha az utána való vágy fékezhetetlen lelkesedéssel töltötte volna be lelkemet, egyszerre csak a mezőkön át az erdő felé tekintve, tele torokkal kiáltom: „Mari, Mari!“

Legnagyobb meglepetésemre az erdő felől, alig száz lépésnyi távoból Mari üde hangját hallom felelni:

„Igen!“

Pár perc mulva többek közeledtét hallom. Az erdő felé vezető úton hirtelen elrejtöttem egy vas-tag törzsű fa mögé és feszülten várom a következőket.

zott: A katolikus és protestáns házások között létrejött szerződés a gyermekek nevelésére nézve mindig érvényes nemcsak a lelkiismeret ütlőszéke, hanem az állami hatóságok előtt is. Egyik félnek sem szabad azt megszegni s a lelkészek jogosítványát tartoznak arra fölígyelni, hogy az említett korlátok között minden szerződés meg legyen tartva.

Nem szuronyokkal, hanem törvényekkel.*)

Magyarországnak súlyos bajai vannak!

Okos orvos idejekorán, a szünetmákból alapítja meg a diagnózist, és siet ellenszereket alkalmazni, hogy a baj teljes föllépését megelőzze, ha lehet, meggátolja. A mi beteg hazánk orvosai azonban csak zsebre dugott kezekkel nézték, a jelenségeket, s annélkül, hogy okait kutaták volna s iparkodtak volna gyógyítani, — orvosolni a bajt, társadalmi állapotaink megmérgezett s elmérgeedett bajait, bevárják, míg a „csőcselék”-nek nevezett és annak gúnyolt, kétségbeesésbe kergetett néptömeget ténnyel szorul, hogy életjelt adjon magáról.

Milyen szerencse, hogy a magyar nyelv szótárában benne van a „csőcselék” szó, különben az annak nevezett tömeget kénytelenek volnának bizonyos potentátok amugy körülírva, valódi nevén „vagyonából kiforgatott, koldusbotra juttatott nyomorultak”-nak nevezni.

No de a lényeg mellett a név nem változtat a dolgon.

Kereshetnek és találhatnak a szótárban más nevet is nekik, még gúnyosabbat, az nem javít a dolgon, valamint az sem, ha az elbizakodott hatalom, — ami még csúfosabb, — kényszerült helyzetben vergődve, gyáva tehetetlenségének érzetében egyebet sem tud, mint fogcsikorgatás közben öklét emelgetve, a szuronyokra mutat, sőt azokat használja is.

Radikális gyógymód alkalmazása helyett megtámadja, szuronyokkal üldözi a jogosult önvédelmet, mely saját én-jének és társainak pusztulásában a hazának, — azon államnak pusztulását látja, melynek címerében és koronáján a kereszt ragyog, s melynek minden talpalatnyi földjét az ő őseinek vére áztatta nem egyszer, s tartotta fön évezreden át; és még olyan elem veszélyeztetni az ő létjogát, — még pedig majd a törvény védelme alatt, majd annak egyenes kijátszásával, amely elem nem produktív, csak emészt, pusztít, s ha tehetetlensége úgy kívánja, telt erszényével odább áll a kizsartó földről, a kipusztított vidékről.

Mindez Magyarország létező törvényei védel-

*) Mutatvány Istóczy „12 röpiratának” októberi füzetéből.

Az erdőből jöttek Mari és — a szomszédos írrok úr, egy unalmas, bölcsekedő úri ember, kit már azon pillanat óta nem igen szerettem, midőn Marit „szereget reméltő teremtes”-nek nevezte. Mi köze neki ahhoz, hogy ő szeretetre méltó?

Hogy az az életfriss, fesztelen természetű leány az ily társaságban jól érezze magát, sem gondolni, sem kívánni nem lehetett. Az írrok úr épen valami hosszabb értekezést folytatott a „dogmatikáról”... oly fogalmakról, melyek Marit ép annyira érdekelték, mint akár a kínai nyelv!

Föllengző előadását csakhamar félbe is szakította:

— Hallja-e, Berthelsen! Bocsánat, hogy közbeszólok — sejtethi-e, hogy ki szólíthatott engem az előbb nevenél?

— Nem — fogalmam sincs róla, válaszolt Berthelsen, valószínűleg öntudatlanul, mert kissé lassú gondolatmenetével még nem hozta tisztába az erkölcsstanról szóló nézeteit.

— Pedig én egészen tisztán hallottam.

— Igen... előttem is úgy tetszett... mintha...

— De ugy-e Berthelsen, milyen szép itt minden, nézze csak, mi?

— Igen... itt minden gyönyörű, válaszolt Berthelsen és mindenképen ünnepélyesnek akart látszani. A falun oly békesség honol, Mari kisasszony! Sokszor óhajtanám hogy egészen a szabad természetben élhetek, akár mint egyszerű pásztor is...

— Mint tehénpásztor? kérdé Mari kacagva!

— Igen... ha úgy tetszik... mint tehénpásztor észrevétlenül, békében önmagával és a nagyvilággal, az erdő állatai között. Mondja csak, Mari

me alatt, vagy idevágó törvények nem létezése folytán történik, oly alakban, oly mértékben, mely a komolyan gondolkodó főt aggodalomba ejti, a hazáját és nemzetét szerető szívet elkeseríti, s a proletárrá tett munkás néposztályt, a „csőcselék” az éhség és nyomor fonnyasztó karjai közt felláztatja, halálba kergeti.

Már mégis csak különös az a dédelgetés, melyben Magyarországon a „humanizmus” cége alatt a zsidóságot részesítik.

Mert az nem melegség, hogy ha így meg úgy, hát Rothschild nem ad költsönt. Hisz a költsönt előbb-utóbb vissza kell fizetni kamatostul együtt, de amit ezáltal a nemzettestből veszítünk, azt nem pótolhatjuk soha.

Nagyon nyomorult nemzet ez, mely ily áron eladja létjogát; s ha mégis teszi megis érdemli, hogy előbb zsidó rabszolgájává aljasuljon, s aztán pusztuljon a föld színéről a gyalázatos, mert nem érdemel életet.

Magyarország pedig már ide jutott; most van azon a válponton, melyen az élet és kárhozatalálkznak, megküzdni a végtusát.

Az agónia borzasztó!

Az igazságszolgáltatás az „alaki jog” mezején kőnc, melyen rágódva aztán fel is hiznak sokan, csak a szegény beperelt vagy igazságot kereső nép néz föl összetett kézzel az égre, és úgy — vagy pedig „csőcselék”-ké avanciroztatva, füttykössel kezében, boszútól lihegve, törvényt gázolva, hohérjának vagyonát törvezőzva „keresi az igazságot.”

Keresi de nem találja. Talál helyette akasztófát.

Igen, ha moccani mer, ha szavakban nyilvánul fájdalma az őt fosztogató zsidó ellen, ott vannak a bíróságok a börtönnel; ha plane elkeseredettsége ablakbeverésben nyilvánul, ott van a szurony, a golyó, a statárium!

Isten különös kegyelméből Magyarországon még eddig magyar az uralkodó elem. A kormány az államhatalom magyar, de épen mert ez az államhatalom saját vérenek és nemzetének rovására is azonosítja magát a zsidó érdekekkel életre-halálra, a hazánkat lakó más nemzetiségek ámulva nézik a dolgot, ők is érzik a zsidó nyomást, önvédelemre gondolnak, s mert azt szemekkel látják, hogy a magyar államhatalomtól még csak nem is remélhetik a szabadulást, egy cseppet sem csudálkozunk rajta, ha kifelé gravitálnak.

A Magyarországon elszaporodott és ijesztő mérvben szaporodó s beözönlő zsidóság talmud-morálja aláaknázza Magyarország létalapját, széttepte az összekötő kapcsokat, s most a magyar államhatalom a „szabadság, egyenlőség és testvériség” korlátlan égise alatt betetőzi maga a zsidó munkáját, mi semmi más, mint a három bércü szép hazában a magyar fajjal együtt haldokló „szabadság, egyenlőség, testvériség” sirhalma, melynek sirkeresztjére már készül a fölírat: „Vége Magyarországnak!”

kisasszony, nem lenne ön is boldog a pásztor magányában?

— Igen, válaszolt Mari, de én roppantul félek a bikáktól.

— Oh... igen, folytatá Berthelsen zavartalanul, ha a bikákat ingerelik, roppant veszélyesekké válhatnak.

Az írrok úr elragadtatásában merev tekintettel bámulta a tájat... és Mari fölháználta az alkalmat, hogy töle megszökhessenek. Majd nem nagy távolságra tőlem megszólalt hangja:

— Kuk... kuk... Berthelsen! Tudja-e, hol vagyok?

Berthelsen fölébredt ábrándos álmaiból és meglepetve nézett körül. Igen... csakugyan elment. Keresni kezdett és aggasztó módon járt közelemben. Bevégezten nyaktörő testgyakorlatát, mi közben bele pottyant egy — szerencséjére nem nedves — gödörbe, türelme elfogyott és így szólt:

Nem... Mari kisasszony, csak jöjjön ki! Igazán nem tudom megtalálni!

D: Mari nem jött ki és Berthelsen tovább ment. Eleinte meg-megfordult, körülnézett, hogy csakugyan nem jön-e valamerről... végre kalapja eltűnt egy távol domb mögött, és... Mari előkerült.

Most én is kibujtam. Mari lassan haladt az úton, hogy Berthelsenről minél messzebbre maradjon. Mitután az alkalmat kedvezőnek véltem, bátorságot vettem magamnak, hozzá léptem, jó napot kívántam neki, mintha minden a lehető legtermészetesebb módon történt volna.

Eleinte kissé meg volt lepetve, de úgy vettem észre, hogy nem haragszik érte. Majd beszélni kezdett.

— Az erdőbe mentem, hogy — magam sem

Ami más, — szabadságra törekvő, de előrelátó nemzeteknél áldás: így válik az minálunk átokká, s ami legszomorítóbb, a magyar államhatalom maga teszi azzá!

Törvényhozásunk a szabadelvűségnek gúnyolt valami olyannak régióiba ágaskodik, honnan az elvetett szélből vihart arat. A külföld előtt való csupa figtoztatás és öntetszelgésből mártalékul dobja oda egy harácsoló telhetetlen hordának azt az államalkotó elemet, mely nem oka kiskorúságának, nem oka annak, ha felszabadulása első századának első felében még a szabadság és egyenlőség büvkörében nem bír biztosan jární saját lábain; de az anyag jó, annak bizonyult, létezésének ezredéves történelme tanuskodik erről. Ezt az anyagot nem volna szabad prédául odadobni ellenségének, azért, mert nem tud ahhoz hasonló gazemberré lenni, hogy vele a csalásban és gázságokban konkurrálhasson,

Köztudomásu dolog, statisztikai adatok és hitellelkönyvek igazolják, és a mindennapi tapasztalat, hogy a magyar faj vagyoniilag is pusztulásnak indult. Ezt látva a velünk élő más nemzetiségek, s tapasztalva azt, hogy a bukás és szétzülés lejtőjén álló magyarság saját létezését is kétségessé tette, hisz kormánya zsidó bankárok kegyelméből csak költsön-pénzen tud fenállni és uralkodni mátol holnapig, s ezen pénzköltsönök fejében vak eszközevé válik azoknak az idegen pénzhatalomnak, melyek aztán bele nyulnak igazságszolgáltatásába, bele törvényhozásába és inyükszerint diktálnak, parancsolnak a pénzes zacskók hatása alatt, mondom, ezt látva a nemzetiségek, fölébred önértető, bántja őket az önmagával is tehetetlennek látszó magyar faj hégemóniája, otthonának földjén egyik letépi és sárba-porba tiporja az ország címerét, s önálló királyságról álmodozik, a másik a nagy német nemzettel, — a harmadik és negyedik Oroszországgal, vagy a déldunai kis fejedelemségekkel kacérikodik

Nem kis dolgok ezek! S pedig ezek már csak következményei a rossz kormányzatnak, és a tulságba hajtott szabadelvűség árnyékában felburjánzott, azon rossz törvényeknek, melyek oda juttatták az államalkotó magyar elem produktív osztályait, az iparos és földműves osztályt, hogy az elkeseredettség végső határán mozdulatlan álljon meg a katonaság szuronya és sortüze előtt, s ha vért lát, pusztá kézzel vesse magát reá a katonaságra, és visszaveri vagy meghal, mint ez a mult hetekben Z.-Egerszegen történt.

Vétkezik, aki ezt a vagyonából kiforgatott, koldussá tett, — s még fölül rá kigúnyolt, — és így az étellel leszámolt népet „csőcselék”-nek nevezi, s vétkezett az az államhatalom, mely addig hagyta fajulni a dolgot, hogy vér folyjon.

Az ilyen vér égbe kiált boszúért!

Vétkezik a sajtó, mely tévutra igyekszik terelni úgy itthon, mint külföldön a közvéleményt, azt

tudom, hogy minek — talán azért, hogy sósát szedjek, amit nagyon szeretek. Akkor kijött Berthelsen és rettentően úntatott; nem tehetek róla; aztán elbujtam előre... illetlen dolog úgy-e?

Egy kis padhoz értünk, mely jó magas helyen állt és honnan pompás kilátás nyílt. A nap épen lemenőben volt. A természet felett a béke angyalai lebegtek.

Mari kisasszony, mondom, nem néznék innen a nap lementét? Úljunk talán e padra.

— Igen, felelt Mari szívesen.

Feledhetetlen egy est, éitem legszebb perce, midőn itt e padon, Mari oldalánál néztem a nap lementét! A távolból felhangzott az esti harangszó, szivemben pedig utólrhetetlen üdv és kimondhatatlan boldogság érzete honolt, Vajha ez érzélem még sokáig tartana!

— Ön kiáltotta az előbb a nevémet? kérdé Mari habozva, mialatt kedves arca észrevehetőleg kipirult.

— Igen... én... voltam az.

Másnap elutaztam. Vallomás nem történt közöttünk egyetlen szóval sem, de éreztük mindketten, hogy a válás nem szólhat örökre. Alig egy hónappal későbbben ugyanarról a helyről néztük a nap lementét és Mari most már arám volt, Berthelsen pedig nem nevezte többé „szeretetremlő teremtes”-nek, mit különben annak idején sem kellett volna megtennie!...

Csoda e, hogy azt a padot anynyira megszerettem? És csoda-e ha a mérnököt a szerelmesnek alárendeltem és rajzoltam, e g y p o n t o t — mely a térképen teljesen fölösleges volt — hogy megjelöljem a helyet, ahol az a pad állott.

M a a c k G.

hiresztelvé, hogy ezek valláskülönbség ellen való torzalkodások, vagy pedig az antiszemitizmus által támasztott harcok.

Magyarország kir. főügyésze kompromittálta hivatalát, midőn Zala és Somogy vármegyék kir. ügyészeihez menesztett ukázában a zsidóellenes zavargások támasztásával az uri osztályt gyanúsítja, (a zavargásokat provokáló zsidókra már nem tartotta szükségesnek az illető ügyészek figyelmét föl hívni. Ez különös!) keserűen fog csalódni balhiedelmében, még akkor is, ha rendeletének ide vonatkozó passzusa „nem Zalára szorított”, mint ezt maga Kozma nyilvánítja mentegetődzése alkalmával; hisz így ránézve még kényesebb az ügy, mert e szerint nem egy vármegye, — hanem saját beismerése szerint, „egész általánoságban” Magyarország összes úri osztályát gyanúsította.

Különös oka lehet annak, hogy éppen a főügyész nem tudta azt, hogy Magyarországon a zsidóellenes ügyben nincs szükség lázítókra; hisz lázítanak maguk a zsidók, lövöldöznek, gyújtogatnak, késelnek, gúnyolódznak, csak hogy zavargásokat idézhessenek elő, s lármázhassanak, katonaságot rekvirálathassanak stb. csupa hencegésből, ami az államnak, vagy egyes községeknek aztán tömérdek kiadásával jár.

Ki tudja, nem Rothschild keze játszik-e bele a dologba, ki így egy csapással két legyet üt: nemcsak kompromittálja az országot valamely titkos kéz intésére, hanem egyúttal több költsönre is szorítja.

A zsidó taktika az, hogy ha a kisbirtokost például, kinek birtokára a zsidó foga fáj, másképp meg nem csípheti, felgyújtja annak házát vagy gazdasági épületét akkor, mikor tudja róla, hogy pénze nincs; akkor aztán a nagylelkűt játszva, önkényt ajánlja föl pénzét a zsidó, s így már hálójában van az áldozat.

A falusi zsidók is így dolgoznak, ki tudja, nem üzik-e ezt a taktikát nagyban is, országosan!

Majd megnyílnak idővel Kozma szeméi is, (ha most nem szándékos vak), csak hogy késő lesz; — majd az ország látja kárát ennek az elközmásodásnak, s az épen nem nyújt sem kárpótlást, sem elégtételt, ha Kozma ur visszavonul somogy megyei, szűk magányába, honnan bizony eszerint kár volt neki kimozdulni szűk látkörével.

Az antiszemitizmus azonban nagy hálával tartozik Kozma urnak, mert egy regiment Istócy, Ónody stb. 10 esztendő alatt sem lett volna képes a leglángolóbb ügybuzgalommal sem annyit használni, mint Kozma egymaga, egy rövid év lefordása alatt használt annak, a viselkedésével, tetteivel, nyilatkozataival, és rendeleteivel.

Isten ujjá működik itt!

Istóczy „12 röpiratának” összes eddigi évfolyamaiban, a „Függetlenség”-nek és az egész antiszemita sajtónak összeségében nincs anynyi támadás a zsidóság ellen, mint amennyi Ötvös Károly nyiregnyázai v e d b e s z é d é b e n van; forró köszönet neki érte! de még ez mind csekélység ahhoz képest, amennyit Kozma egymaga már eddig használt az antiszemitizmusnak.

Isten azoknak támaszt ilyen védőket és ótamazókat, kiket ki akar irtani a föld színéről.

Bizonyos zsidópajtás lap is (nem a „Nemzet”-et értem, mert az egészen zsidólap) kezdi már beismerni, hogy a mi Zalában történik, annak már fele sem tréfa, s ebből kifolyólag azt is elismeri, hogy „az antiszemitizmus nem ok, hanem okozat.”

Jó barátim! elkéstemek velem! Előbb kellett volna ezt tenni, évekkal ezelőtt, mikor még csirájában el lehetett volna fojtani a bajt célszerű törvényekkel és intézményekkel; de akkor, ha Istóczy rámutatott a baj okaira, a képviselőházzal együtt csak „derülni” tudtatok.

Most már vér folyik, most tesék „derülni”!

A zsidó emancipáció zászlója lobog, de nem „egyenlőséget”-et, hanem kiváltságokat hirdet, kiváltságokat még a törvény előtt is. Nyomában aztán tenyészik a nyomor, a kétségbeesés, ennek nyomában pedig patakzik a vér.

A ti „derültség”-eitek közt szabadon garázdálkodó zsidóság fosztogató üzemei megteremtették ezt az irtózatot, s valószínűsítik, hogy éppen annak a Deák Ferencnek a vármegyéjében, aki a zsidó emancipá-

ció lobogóját kitűzte, éppen Deák Ferenc népe a zsidó gazságok által üve-hajtva, kétségbeesetten rohan a halálba, abban a városban, azon a térségen, hol Deák Ferenc szobra áll, hol aztán a „haza bölcsé” szobrára freccsen a szuronyok által kiontott polgárvér!

Hát ennyire jutottunk!?

Igen!

A nyomor szülte kétségbeesést még ingerli a kiváltságosság pökhendisége, a zsidóság elbizakodottsága.

Nyiregyházán nem gyilkos sakterok: a zsidóság nyerte meg pörét, ezt tudja a legutólsó, falusi, rongyszédő zsidó is, mert hisz a dakozott rá; lehet, hogy a felsőbb fórumokon is meg fogja nyerni, de elvesztette a legeslegfelsőbb fórum: a magyar nemzetet alkotó népelőtt a pört. Itt ki van mondva az ítélet, innen nincs appellát!

Az a „dadai hulla”, — mely anynyira „macerált” volt, hogy míg haja, szőrzete, körmeileáztak, lemállottak, addig a karjára kötött kendőben a festék papirosával együtt el nem ázott, — még sokáig kísérteti fog; csak az kár, hogy a gazemberek helyett becsületes emberek látják kárát a harcnak. De ezért se baj! az eszmék diadala áldozatokat követel.

Magyarország akkor is meghozta az áldozatot, mikor a kereszt a Korán ellen küzdött, s megvédte Nyugat civilizációját; meghozza most is, már hullanak is az áldozatok a tanud elleni harcban!

Megérett a gyümölcs, most már lehull fájáról magától is!

Statárium!?! golyó!?! szurony!?! börtön vagy akasztófa!?! Csak olaj a máglyára, melyet évek során át maga a zsidóság gyűjtött, halmozott össze a legveszedelmesebb gyűnyagokból; most meg már elbizakodottságában önmaga alá gyújtja saját kezeivel.

Magasra csapkodnak a lángok, vér folyik, megnepekednek a börtönök, meg az akasztófák!

Az oktalanság eme kényszereszközei majd csak még inkább elmérgesítik a bajt, s még magasabbra vernek majd a lángok!

Mentő kéz! hol vagy!?! Jöjj! ne késsél soká, mert igen nagy szükség van rád!

Dr. Balaton.

Ujjonnan érkező t. előfizetőknek lapunk teljes számú példányával még szolgálhatunk.

Azon vidéki, tisztelt olvasóink kényelmére, kik eddig megjelent számainkat megtartották, a mai számunkhoz kész, nyomtatott utalványt mellékelünk előfizetés céljából és kérjük az előfizetési pénznek mielőbbi beküldését.

A kiadóhivatal.

Vegyesek.

— Pozsony szab. kir. város tegnapi, rendkívüli közgyűlésében elfogadta a házberszabályzat azon pontját, mely szerént ezentúl a lakváltoztatás ideje április, július és október helyett május, augusztus és november hónap lesz. Ezen intézkedés a jövő évi április 1-sejével lép életbe s így a lakók akkor vagy négy hónapra fizetik ki előre a lakbért, vagy csak áprilire, hogy aztán májustól kezdve ismét a rendes évnegyedi fizetést kezdehetik meg. Fölmondási határidő mindíg megkezdett negyed 12-dik napjának délelőtti 9 órája. A 7. §-ra nézve, melyben a lakók azon jogáról van szó, mely szerént kétes híru nőszemélyekkel egy házban lakni nem tartoznak s azok eltávolítását a házi úrtól követelhetik, abban állapodott meg a közgyűlés, hogy a panaszló fél a rendőrség által tartozik követelésének alaposágát kimutatni. — A Pálffy-udvarban levő kaszárnya helyreállítási költségét a szegényalap azon részéből veszi, mely különfélekre szolgál. Ezen pontnál Scharitz Győző tiltakozott az ellen, hogy a hatóság valamely osztály javaslatát vizsgálat alá vegye, mert az egyes osztályok javaslatai fölött csak a közgyűlés határozhat. Dröxler főjegyző azonban azt a fölvilágosítást adta, hogy a hatóság világos közgyűlési

meghagyás folytán járt el. — A kórház utcai csatorna meghosszabbítása egész az országos kórház mintegy 3000 forintot igényel. Ennek előteremtéséről a jövő közgyűlés fog tanácskozni, de a csatornát a város eddig is tovább vezeteti, mint-hogy azt elkerülhetetlenül szükségesnek találja. — Dr. Bügél azon szerencsétlenség következtében, mely néhány nap előtt Gebhardt vendéglős fiacskájával történt, néhány újabb rendőri intézkedést tart szükségesnek. Indítványát a közgyűlés tudomásul vette s a hatósághoz utasította.

*

— A galánta-szeredi összekötő vasút rendőrműszaki bejárása folyó hó 27-dikén történik. Gyöngyösi osztálytanácsos, a kormány megbízottja, föl van hatalmazva, hogy a pályát azonnal is megnyithassa a közforgalom előtt.

*

— Színházi ujdonság. A „Rue Pigalle 115” melyet Budapesten és Bécsben heteken át zsúfolt házak előtt adtak, ma Pozsonyban is színre kerül. A fő hölgy szerepet Diesz, Deman és Ried asszony-ságok játszzák, a férfiszerepeket pedig Pohler, Zelt, Reisch, Seydl és Friedheim urak lépnek föl. A darab eredeti alakjai bizonyosan jól megkacagtadják a pozsonyiakat is.

*

— Eltévedt a kapás-utcai 32. szám alatt lakó 13 éves Lukesch Teréz. A gyermek különben is szerencsétlen hűlye. Tegnap délben vették észre szülői, hogy nincs meg. Legutólszor lilavirágos és vörös csíkos ruházat volt rajta, fején vörösvirágú kendő lábain pedig topánok.

*

— Tolvaj-katonák. Pozsony-Szent-Györgyön néhány nap előtt két dragonyos betört az ottani kaszárnya ruharaktárába s onnan a szabadságoltak polgári öltözékéből több darabot magokhoz vettek s megszöktek. Nyomozzák őket.

*

— Gyanús csónak. Tegnap egy hainburgi hajós 6 frtért kínált itt egy olyan csónakot, mely 30 frtot is megér. Ez gyanút keltett s egy iteni hajós jelentést tett a kapitányságnál. A hainburgi a kapitányság előtt úgy világosította föl a dolgot, hogy ura őt kályhavasárlás végett küldötte ide s azért hozta magával a csónakot, hogy azon szállítsa haza a kályhát, de ő a víz ellenében való csónakázást nagyon terhesnek találta, tehát tengelyen küldötte el a kályhát s így joga volt a csónakot eladni. — Még nincs kiderítve, hogy mennyiben van igaz.

*

— Halálos párbaj. Lapunk tegnapi táviratában szölvünk a Batthyányi gróf és Rosenberg ügyvéd közötti párbajról. Közlebbi részleteit ezenel a következőkben adjuk. A párbajnál Batthyányi gróf segédei Damaszkín Arzen és Dadányi Jenő voltak; Rosenberg segédeit eddig kitudni nem sikerült. A párbaj reggel 8 órakor történt meg és Batthyányi gróf halántékán kapott sebet, úgy, hogy rögtön halva rogyott össze. Ugyanott volt Rosenberg budapesti ügyvéd, aki a hölgynek régebben udvarolt. Az ifju pár a szülők tudta nélkül eljegyezte egymást és egy galíciai rabbi meg is eskette. A szülők értesülvén a megtörtént esküvőről, kijelentették a vőnek, hogy meggondolják a további teendőket. E közben azonban hírtelen vasutrá ültek. Midőn a vonat már indulóban volt, megjelent az indóházban Rosenberg és követelte, hogy nejét Budapestre kísérhesse. Budapesten a fiatal nő szüleihez szállott; de midőn a férj másnap reggel megjelent, akkor már neje szülei elutazott volt. A hölgy Londonban és Párisban volt, hol áttért a keresztény hitre és később, aug. havában Wiesbadenbe jött. Batthyányi gróf véletlenül szintén Wiesbadenbe jött, ott megismerkedett a Schossberger családdal és beleszeretett Ilonába. Ekkor még sejtelve som volt arról, hogy a hölgy Rosenberg neje volt. E körülményről akkor értesült, midőn a kisasszony kezét megkérte, mit meg is nyert. A jegyváltás Wiesbadenben történt meg. Néhány nappal ezután egy ismeretlen ur rohan be a gróf lakásába, bemutatja magát, hogy ő Rosenberg ügyvéd Budapest-ről és elégtételt kér tőle azért, mert Schossberger Ilona kisasszonnyal, ki neki neje volt, jegyet váltott. A gróf kijelenté Rosenbergnek, hogy őt nem ismeri és így nem hajlandó az ügyet vele tárgyalni. Rosenberg erre eltávozott. Nemsokára, amint a gróf szobájából távoznai készült, két burs jelent meg nála, kik Rosenberg nevében tőle fegyveres elégtételt kértek. A gróf kijelenté, hogy ő Rosenberget nem ismeri s így nagyon bajos neki ismeretlen emberrel verekedni; de ha a két burs írásban jót áll Rosenberg jelleméről, ő rendelkezésükre áll. Erre a két burs kijelenté, hogy Rosenberg ő előttük is teljesen ismeretlen. Ők véletlenül a szálloda előtt az utcán mentek, ekkor egy ur megszólítja őket, s magát nekik bemutatván, felkérte őket, hogy segédjei legyenek. A bursok ezen felvilágosítás után visszaléptek, Rosenberg Gyula pedig elutazott Budapestre és levelet intézett a grófnak, melyben őt párbajra hívja. A levélre a gróf megnevezte segédeit Busbach Péter és Dadányi Jenő személyében, kik aztán Rosenberg segédeivel tárgyalták ugyan a dolgot, de a

párbajt helyén valónak nem találták. Ezalatt a fiatal gróf elutazott s megtartá esküvőjét Buziáson, ahol atyja gr. B a t t h y a n y i Zsigmond jószágigazgató. De Rosenberg most sem hagyta békén. Utána ment az új házaspárnak s Temesvárott meg is találta őket. A találkozást ismét a segédek tárgyalásai követték, mert Batthyányi gróf most már késznek nyilatkozott megverekedni Rosenberggel. Így történt meg a párbaj, melynél háromszor váltottak lövéseket. Rosenberg első lövése nem talált; második lövése a gróf bal vállát horzsolta, harmadik lövése pedig homlokán találta őt és ez volt a halálos lövés. Batthyányi István gróf 28 éves volt és fia Batthyány Lajos volt miniszterelnök unokatestvérének, Zsigmondnak. Tragikus halála, mely őt nappal esküvője után vitte sírba, mindenütt őszinte részvétet kelt. Neje, tornyai Schossberger Zsigmond földbirtokos leánya, a mai nappal özv. Batthyány István grófné s egy nagy vagyon tulajdonosa. — Rosenberg segédeivel a párbaj megtörténte után rögtön kocsira ült és elhajtattott; azóta nem került elő és így egyikük sem volt kihallgatható.

— **Kiszalák tanárt,** ki a városi hatóság elbocsátó végzése ellen a miniszteriumhoz főbebezzett, ezen főbebezzési fórum kérelmével elutasította.

— **A haldokló humora.** Egy öreg amerikai farmer halálos ágyánál mondja tollba végrendeletét a jegyzőnek. „Nőmnek 500 dollár évi járadékot hagyok. Megirta?” — „Igen” — jegyzé meg a jegyző — „de hát ő még nem oly idős, hogy még egyszer férjhez ne mehetne. Nos és akkor hogy lesz a dolgod?” — „Jó, írja tehát, hogy az esetben, ha még egyszer férjhez megy, 1000 dollár évi járadékot kap. — „Hogyan, kétszer annyit?” — „Természetesen, mert a ki őt elveszi, az becsülettel megszol-

galja, ez összeget. Ugy is lesz vele baja elég!” — Es azzal a tréfás farmer kiadta lelkét.

— **Chronique Scandaleuse.** A francia főváros kedd óta ismét egy botrányral gazdagabb. Pignatelli de Cerchiara hercegő csakugyan fellépett a Scalában, mint kávéházi énekesű. Fellépése boszu műve és sógora, gróf Potocki ellen van intézve, mivel a hercegő hadilábon áll. A legutolsó pillanattig azt hitték Párisban, hogy a hercegő milliomos rokonai meg fogják akadályozni e botrányt és segíteni fognak a nagyon szerény viszonyok közt élő hercegőn. Nem történt. A hercegő nem akart elállni elhatározásától és — fellépett. A Scala zsufozásig megtelt ezen érdekesen botrányos előadáson. A teremben az eshetőségekre nagyszámu rendőrség volt központosítva. A hercegő pontban 9 órakor jelent meg a színpadon. Mély csönd állott be. De mikor a csinos, barna haju, junói termetű hercegő megkezdte dalát, az ismeretes „Connais-tu le pays, ou fleurit l'orange?” óriási lármá, fütyülés, püsszegés hangzott fel mindenfelől. A hercegő alig végezhette be dalát. Ugyanez a jelenet ismétlődött akkor is, mikor másodsor megjelent. Ekkor még a közönség a nagyobb botrány kedvéért ki is hívta a lámpák elé a főrangú énekesnőt, ki reszketve, sápadtan jelent meg és hajtotta meg magát. Pignatelli de Cerchiara hercegő bizonyára soha sem fogja feledni e napot, mely mindenesetre egyike volt a legkellemetlenebbeknek életében, a melyre nem igen lesz neki édes a visszaemlékezés.

— **A magyar nyelv és tót tanító.** A „Svornost” a felvidéki magyarosodásról írván, megjegyzi, hogy e tekintetben csak akkor lehet majd eredményekre számítani, ha a tót ifjúsággal megkedveltetik a magyar nyelvet. — Jelenleg vannak ugyan tanítók,

a kik tanítják a magyar nyelvet, meglehet sikerrel is, de ezek ennek dacára többet ártnak a magyarosodásnak, mintsem használnak. A panszláv tanítók ugyanis nem szűnnek meg a magyar nyelv ellen izgatni, rosszat beszélni stb. Az olyan gyermek, a ki a magyar nyelvről a tanítóul csak rosszat hall, elveszti ahhoz való kedvét. Legpraktikusabb eljárás volna: a tanítóképző intézetekbe olyan tanítványokat föl nem venni, akik ellen alapos gyanu forog fenn, hogy a magyarosodás ügyének nem barátjai.

— **Vigyázzunk!** A fővárosban egy pénzhamisító bandát fogtak el, mely nagy mennyiségű ezüst forintot vert — ölömből. A banda a Lipótváros egyik félreeső utcájában székelte és öt tagból állt. A készítményekből az ország különböző vidékeire liferáltak, már az elfogatás előtt.

— **Színház.** Ma, okt. 23-án. „Rue Pigalli 115.”

A „Pozsony” táviratai.

Budapest, okt. 23. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék a „Wilkins és fia” cég ellen csődöt hirdetett ki.

Pétevár, okt. 23. A Kaukaszuból a testőrezred 11 tisztjét szállították ide fogolyképen, minthogy nihilizmussal vannak gyanúsítva. Odesszában és Nikolajevben is több tengerésztszistet fogtak el.

London, október 23. Tegnap Tschesme tájékán erős földrengés volt.

Ráth Ferenc,
felelős szerkesztő s kiadótulajdonos.

Kis hirdető.

E rovatban közölt hirdetmények után minden szóért 2 krajcár fizetendő.

Két szép utcai lakás,

látogatott utcában a város legszebb és legégszesebb részén melyeknek mindegyike 4 utcai-, 1 udvari-, 1 előszoba, honyha, mosókonyha, pince, padlásból áll. és egyike kizárólag az 1-ső másika a II-ik emeletet teljesen elkülönítve képezi, 1884. évi aprilis 1-vel bébe adandó. Tudakozásokat a kiadóhivatal fogad el.

Egy vidéki fiatal úr,

kinek tisztességes vagyoni helyzete van, 17—18 éves, művelt s kellemes külsejű hölgyekkel komoly szándékból kíván szorosabb ismeretséget kötni. Leveleket, melyekhez fényképek melléklendők, teljes titoktartás biztosítása mellett „Kincskereső” cím alatt a kiadóhivatal fogad el.

Két tanuló

teljes ellátást kaphat oly tisztességes családban, ahol zongora használatán kívül francia s angol nyelvben is vehetnek lelkéket. Levelek D—r jegy alatt a kiadóhivatalba küldendők.

Egy kétemeletes új ház,

mely még adómentes, és a város igen szép és egészséges részében fekszik Pozsonyban, szabad kézből elad. Alkuszok közvetítése egészen ki van zárva. Leveleket R—y jegy alatt a kiadóhivatal fogad el.

Seifert József

sz. k. katonai egyenruha és
augusztns 8-átó
a halászkapuutcai
s ajánlja dúsz választékú

fölszerelési cikkek raktára
fogva Pozsonyban
4. szám alatt van
készletét, mely cs. és k.

katonai fölszerelési és egyenruhái cikkek

áll, melyenek: csákok, kalapok, sisakok, sapkák, táborzalagok, kardkötők, kardfüzők, karszalagok, sujtások, csillagok aranyból, ezüsből, selyemből s posztóbból: egyenruhához való keztük, barány-, kecske- és szarvasbőrű, livréhez való keztük, nyakkendők, karszalagok; rendek, lovagkeresztek, érdemkeresztek, kitüntetésí érmek s szolgálati jegyek eredetben és miniaturban szalagokkal együtt; jelvények és jelek mindennemű egyetek számára; sarkantyúk és gombok megaranyozva, ezüstözve, simán és monogrammal; livré-gombok; pakk- és keztáskák, tábori konyhák, kofferek, tábori palackok ivó serleggel vagy annélkül és esőköpenyek; tisztí mosóruha, ingek, alsónadrág, mellénykék, harisnyák s a t.
Amerikal dísz-mosóruhák. — Cs. kir. katonai nyomtatványok, írásí és irodalí szükségletekkel együtt.
A bécsi cs. k. kizárólagos szabadalmú

Gasser Lipót-féle fegyver- és tábori revolvergyár raktára.

Vadász-fegyverek: Lefauchaux és Lancaster rendszerűek, perkussziós fegyverek, tábori revolverek, pisztolyok, salon-fegyverek, töltéskészletek, töltények, töltényokok, golyók, serétek és mindennemű vadász szükségletek. Gyalogsági és lovassági kardok tiszték s a legénység számára, kardpengék, kések, szarvasfogók, vívószkók, plastronok, vívókeztük, kard- és vívómaszkok, vívó kardok, spádék
Galanterie és nürnbergi cikkek: lovagló- és sétapálcák, esernyők, napernyők, evőkészletek, zsebkések, ollók, tűszerek, utazó-ébréstőrák, kézi táskák, óraláncok, pénz- és szivartárcák, jegyzőkönyvecskék, mancseltagombok s a t.

Berlini általános tisztító kenőcs Vogt Adalbert és társa cégtől Berlinben. Egyedül raktára az osztrák-magyar hadsereg számára ezen köztudomásulag kitünő és a szárazföld összes hadseregeinél használt tisztító eszköznék.

Általános bőrkénőcs) lábbelikhez, kocsihoz, lószerszámokhoz s a t. Russ
Bőrölaj-polltúr)
Általános bőrfényesítő) Karoly raktára Bécsben, eredeti árakon.

Elhasznált, valódi patent-arany és ezüst egyenruhaneműek bevasárlása és kicserélése.

A legjobb vágású és minőségű

Tüzelőfa,

valamint

osztrai fémshén

úgyszintén

porosz salon-shén.

A súlyért jótállva ajánlja

Petrich Adolf,

Landererutca 8. sz. az utászkasárnyával szemben.

Angermayer Károly.

A legújabb betük- és gyorssajtókkal gazdagon felszerelt

könyvnyomdája

Ventur-utca 9. szám, Pozsony,

ajánlja magát a t. c. közönségnek minden a könyvnyomdában vágó munkákra izletes kiállításban szilárd kivitel és jutányos árak biztosítás mellett.